

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 15CoP/117/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3823219325
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:3823219325.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Mejstříka, členov senátu JUDr. Miriam Štillovej a Mgr. Silvie Tisovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: E. R., nar. XX. XX. XXXX, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi, dieťa rodičov, otec: Ing. E. R., PhD., CFA, nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom J. G. XXXX/XA, XXX XX T., zastúpený JUDr. Andrejom Garom, advokátom so sídlom R. XX, XXX XX T., matka: Ing. A. R., rod. K., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom R. XXXX/XX, XXX XX T., zastúpená SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o. so sídlom Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, IČO: 36 862 711, o nariadenie neodkladného opatrenia vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, na odvolanie otca maloletého dieťaťa proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza, č. k. 15P/52/2023-54 zo dňa 25. 08. 2023, takto

rozhodol:

- I. Uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov súdneho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením Okresný súd Prievidza (ďalej len „súd prvej inštancie“) návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia v celosti zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom z ust. § 2 ods. 1, § 367 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) v spojení s § 325 ods. 1, § 329 ods. 1, 2, § 367 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). V odôvodnení uviedol, že z návrhu otca nevyplýva, že by malo ísť o také ohrozenie zdravého vývoja dieťaťa, ktoré by odôvodňovalo okamžitú neodkladnú úpravu. Vychádzajúc aj z predchádzajúceho konania o neodkladnom opatrení vedenom na Okresnom súde Prievidza sp. zn. 11P/25/2023, je zrejmé, že o dieťa je riadne a náležite postarané zo strany matky, dieťa je zdravé a žije v domácom prostredí s matkou a starými rodičmi, navštevuje predškolské zariadenie. Účelom neodkladných opatrení vo veci maloletých detí nemôže byť vyriešiť okamžite dlhoročný rodičovský konflikt, ktorý sa ani napriek snahe predovšetkým kolízneho opatrovníka a súdu nepodarilo vyriešiť alebo aspoň eliminovať. Podľa názoru súdu prvej inštancie tak, ako konštatoval aj Krajský súd v Žiline v rozhodnutí č. k. 13CoP/17/2023 zo dňa 17.08.2023 (o odvolaní proti uzneseniu č. k. 11P/25/2023-221 zo dňa 13.07.2023), vo veci nie sú osvedčené také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia, ktorým otec žiada primárnym petítom odovzdať dieťa do jeho osobnej starostlivosti. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že neschopnosť matky dieťa na styk psychicky pripraviť a motivovať ho, nevystavovať neustálym tlakom, že musí ísť k otcovi, je výrazný nedostatok vo výchove maloletého dieťaťa a je aj dôvodom prehodnotenia zmeny v jej osobnej starostlivosti. Uvedené nemôže súd prvej inštancie riešiť v rámci rozhodovania o neodkladnom opatrení, ale len v rámci dokazovania vo veci samej, ktorá aktuálne prebieha pred Mestským súdom Bratislava II sp. zn. B4-13P/91/2019 vo veci rozvodu manželstva rodičov dieťaťa a úpravy výkonu práv a povinností k maloletému na čas po rozvode. V tejto veci bolo vykonané rozsiahle znalecké dokazovanie v otázke zverenia maloletého dieťaťa a v otázke navrhovanej úpravy styku. Súd prvej inštancie zastáva názor, že možnosť zmeny rozhodnutia súdu o osobnej starostlivosti podľa § 25 ods. 4 Zákona o rodine nie je daná bezvýnimčne a súd nemôže

pristúpiť k zmene rozhodnutia bez spoľahlivého presvedčenia, že takéto rozhodnutie by bolo v najlepšom záujme maloletého dieťaťa.

Zároveň súd prvej inštancie nevidel predpoklady ani na vyhovie návrhu tzv. alternatívneho petitu, ktorým otec navrhol zrušiť uznesenie Okresného súdu Prievidza č. k. 11P/25/2023 zo dňa 27. 06. 2023, rozsudok Okresného súdu Prievidza č. k. 18P/54/2019-2555 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23. 06. 2022 č. k. 19CoP/20/2022-2736 a aby súd neodkladným opatrením dočasne zveril maloletého do osobnej starostlivosti otca. Tu súd prvej inštancie poukázal na odôvodnenie primárneho petitu a konštatoval, že na takúto okamžitú zmenu v osobnej starostlivosti rozhodovaným neodkladným opatrením nie sú dané dôvody. Dieťa sa aktuálne nachádza v osobnej starostlivosti matky, ktorá dieťaťu zabezpečuje všestrannú starostlivosť. Život a zdravie dieťaťa nie je vážne ohrozený a nie je podľa názoru súdu preukázaná potreba bezodkladne upraviť pomery navrhovaným spôsobom. O trovách konania súd prvej inštancie nerozhodoval.

2. Proti tomuto uzneseniu, v zákonom stanovenej lehote, prostredníctvom zástupcu podal odvolanie otec maloletého. Otec v odvolaní dôvodil ust. § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP v spojení s ust. § 62 ods. 1 CMP. Poukázal na to, že súd prvej inštancie porušil jeho právo na spravodlivý proces spočívajúce v práve na riadne odôvodnenie rozhodnutia, keď súd prvej inštancie na jednej strane konštatoval, že bezdôvodné bránenie v styku dieťaťa s druhým rodičom zo strany matky je výrazne poškodzujúce pre maloleté dieťa, aj druhého rodiča. Na druhej strane tým, že tento nedostatok vo výchove maloletého dieťaťa je aj dôvodom prehodnotenia zmeny jej osobnej starostlivosti, pretože takýto dlhodobý tlak na dieťa môže ohroziť vývoj osobnosti dieťaťa tak v citovej, ako aj v charakterovej oblasti, na druhej strane konštatuje, že život a zdravie dieťaťa nie je vážne ohrozený, s čím otec nesúhlasí. Maloletého od 24. 07. 2023 otec nemohol vidieť, počuť, nemá o ňom žiadne správy a vzhľadom na absolútne nezdravé správanie matky, má dôvodnú obavu o jeho zdravie a bezpečie. Matka od realizácie výkonu rozhodnutia dňa 23. 07. 2023 konštantne, úmyselne a bezdôvodne marí styk otca s maloletým. Z doteraz prebiehajúceho styku otca s maloletým, ktorý sa realizoval od marca 2023 do júla 2023 je zrejmé, že maloletý je s otcom rád, má s ním vybudovaný pevný, pozitívny vzťah, je pri ňom spontánny, šťastný a má zabezpečené všetky svoje potreby. Neexistuje žiaden dôvod na to, aby bolo správanie a konanie matky akceptované súdom a inštitúciami, ktoré majú pri svojom rozhodovaní a konaní hájiť najlepší záujem maloletého dieťaťa, ktorým rozhodne je aj právo na rovnocenný a rovnoprávny vzťah s oboma rodičmi. Súd považoval za dôležité vypočuť maloletého, čo uvádza aj v bode 9. odôvodnenia napádaného uznesenia, avšak matka toto bezdôvodne neumožnila, nakoľko sa očividne bála výsledku takéhoto vypočutia. Súd prvej inštancie tento dôkaz napriek tomu, že ho považoval za potrebný pre rozhodnutie, nevykonal. V správe úradu práce, sociálnych vecí a rodiny zo dňa 23. 08. 2023 kolízny opatrovník konštatoval, že sa nepodarilo prešetriť rodinné pomery u oboch rodičov a vykonať výsluch maloletého bez prítomnosti iných osôb v zmysle dožiadania súdu. Neodkladné opatrenie má slúžiť na ochranu maloletého pred nevhodným výchovným prostredím, ktorým je aj dlhodobé správanie matky, ktorá napriek prebiehajúcim konaniam, či už vo veci samej alebo o výkone rozhodnutí, či neodkladných konaní do dnešného dňa zmarila 120 stykov otca s maloletým. Vzhľadom na skutočnosť, že súdy do dnešného dňa (vzhľadom na rýchlosť konania) nedospeli k meritórnemu rozhodnutiu vo veci samej, otec dôvodne pochybuje o tom, že vo veci samej bude právoplatne rozhodnuté v dohľadnej dobe. Rozhodnutie v konaní vo veci samej je v nedohľadne, maloletý žije u matky a starých rodičov, ktorí systematicky ničia vzťah otca s maloletým. Maloletý má očividný záujem byť s otcom a tráviť s ním čas. Naliehavá potreba bezodkladne upraviť pomery je daná naliehavosťou situácie, v ktorej vyčkávanie až na prípadné konečné rozhodnutie nemusí byť únosným, pretože vydržanie spôsobené potrebou zachovania všetkých procesných postupov v konaní vo veci by mohlo viesť k ujme, ktorú by neskoršie len ťažko - a ak vôbec bolo možné odvrátiť. Žiadal, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrhu navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu vyhovie.

3. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 3 ods. 5 písm. a/ CMP), preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie v zmysle ust. § 65 a § 66 CMP a postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP napadnuté uznesenie v súlade s ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

4. Predmetom konania je návrh otca na povinnosť matky odovzdať maloletého do osobnej starostlivosti otca do právoplatného skončenia konania o rozvode a úprave práv a povinností k maloletému dieťaťu vedenom na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. B4-13P/91/2019 alternatívne zrušiť uznesenie Okresného súdu Prievidza zo dňa 27. 06. 2023 č. k. 11P/25/2023-199, rozsudok Okresného súdu Prievidza zo dňa 09. 03. 2022 č. k. 18P/54/2019-2555 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne

zo dňa 23. 06. 2022 č. k. 19CoP/20/2022-2736 a zároveň dočasne zveriť maloletého do osobnej starostlivosti otca, a to až do skončenia konania sp. zn. B4-13P/91/2019. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie dôvodnosti odvolania otca voči uzneseniu súdu prvej inštancie v celom rozsahu, keďže jeho návrh súd prvej inštancie zamietol.

5. Podľa § 329 ods. 1 a 2 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

6. Odvolací súd v súlade s cit. ust. § 329 ods. 1 CSP umožnil matke, ako aj kolíznemu opatrovníkovi maloletého vyjadriť sa k odvolaniu a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

7. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že zotrváva na vyjadrení v správe zo dňa 23.08.2023, v ktorej poukázal na to, že vzťahy medzi rodičmi naďalej nie sú harmonické a rodina nie je schopná dospieť k dohode. Preto navrhol súdu, aby začal konanie vo veci uloženia výchovného opatrenia pre maloleté dieťa a rodičov podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu po dobu šiestich mesiacov. Okresný súd Prievidza začal konanie o uloženie výchovného opatrenia pod sp. zn. 15P/53/2023.

8. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že o maloletého je z jej strany riadne a náležite postarané. Sú zabezpečené všetky potreby, ktoré maloleté dieťa vo veku 5 rokov potrebuje a v žiadnom prípade nie je ohrozené jeho zdravie, či dokonca život. Podľa názoru matky je prirodzené, že práve ona je pre maloletého primárnou osobou, nakoľko zabezpečuje výchovu a starostlivosť o maloletého už od jeho narodenia. Maloletý je na matku značne citovo naviazaný, čo vyplýva aj zo Znaleckého posudku č. 5/2022 zo dňa 15. 01. 2023 vypracovaného znalkyňou Mgr. Alexandrou Kaiser, vyhotoveného v konaní o rozvod manželstva vedenom Mestským súdom Bratislava II sp. zn. B4-13P/91/2019. Matka má za to, že náhle odňatie maloletého od matky by malo negatívny vplyv na jeho psychické zdravie. Súd prvej inštancie správne posúdil predmetnú vec, keď dospel k záveru, že nie je absolútne preukázaná potreba bezodkladne upraviť pomery spôsobom uvedeným v návrhu a matka navrhla uznesenie súdu prvej inštancie potvrdiť a zároveň jej priznať nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Zároveň matka uviedla, že otec v návrhu opisuje aj priebeh výkonu rozhodnutia (uznesenie Okresného súdu Prievidza zo dňa 27. 06. 2023 sp. zn. 11P/25/2023), ktorý sa uskutočnil dňa 23. 07. 2023. Maloletý dňa 23. 07. 2023, t. j. v deň uskutočnenia výkonu rozhodnutia povedal otcovi, že chce ísť spať domov, pretože sa bojí. Otec aj napriek príslubu zákonnej sudkyňi, že maloletého dovezie domov v prípade, ak nebude chcieť u otca prespať, maloletého späť k matke nedoviezol. Od tohto okamihu sa prehĺbila strata dôvery maloletého k otcovi, maloletý odmieta akýkoľvek styk s otcom, nakoľko má strach, že ho otec nevráti na noc domov k matke. Práve takéto konanie otca ovplyvňuje aj správanie a vôľu maloletého, v ktorom sa umocňuje negatívny postoj k styku v rozsahu na prespanie. V ďalšom matka poukázala na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23. 06. 2022 sp. zn. 19CoP/20/2022, ktorý potvrdzuje tvrdenia matky, že styk v rozsahu na prespanie nie je v najlepšom záujme maloletého. Podľa Znaleckého posudku č. 5/2022 znalkyňa dospela k záveru, že počas vyšetrenia nezistila vedomé tendencie k manipulácii maloletého dieťaťa.

9. V prejednávanej veci Okresný súd Prievidza rozsudkom zo dňa 09. 03. 2022 č. k. 18P/54/2019-2555 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 19CoP/20/2022-2736 právoplatne rozhodol vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému E. na čas do rozvodu manželstva. V zmysle tohto rozsudku je upravený dočasný výkon rodičovských práv a povinností, t. z. že maloletý sa zveruje do osobnej starostlivosti matky, je určené výživné pre otca maloletého a zároveň je upravený aj styk otca s maloletým dieťaťom v priebehu bežného roka, ako aj v čase jarých, letných a zimných školských prázdnin.

10. Zároveň prebieha na Mestskom súde Bratislava II konanie sp. zn. B4-13P/91/2019 o rozvode a o úprave práv a povinností rodičov k maloletému, ktoré ku dnešnému dňu nebolo právoplatne skončené. Vo veci je nariadený termín pojednávania podľa zistenia odvolacieho súdu na deň 24.11.2023.

11. Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie a vychádzajúc z jeho obsahu dospel k záveru, podľa ktorého súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia vychádzal z dosiaľ vykonaného dokazovania a podkladov, ktoré mal k dispozícii, pričom dospel k správne mu záveru, keď považoval návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým mal rozhodnúť o odovzdaní maloletého do osobnej starostlivosti, resp. zverení do dočasnej starostlivosti za nedôvodný. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, preto len konštatuje správnosť jeho odôvodnenia.

12. Neodkladné opatrenie umožňuje súdu rýchlo a pružne riešiť takú situáciu, kedy je potrebný jeho okamžitý zásah, je celkom výnimočným opatrením a súd pri rozhodovaní musí vždy prihliadnuť na to, aby prípadným vyhovením návrhu nedošlo k neprimeranému zásahu do práv dotknutých osôb. Na tieto okolnosti je potrebné obzvlášť prihliadať pri rozhodnutiach týkajúcich sa maloletých detí, kde súd prihliada v prvom rade na ich záujmy, a teda musí zvažovať, či bez takéhoto rozhodnutia hrozí ujma práve na ich strane. V prípade maloletých detí potom nemusí potreba dočasnej úpravy vyplývať len z naliehavosti situácie, ale aj z existencie záujmu maloletého dieťaťa na takejto dočasnej úprave pomerov. Pri posudzovaní sa okrem iného zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa, stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, resp. ohrozenie vývinu dieťaťa a pod. V konaní o nariadenie neodkladného opatrenia sa nevykonáva dokazovanie v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní, stačí len tzv. osvedčovanie.

13. Odvolací súd uzatvára, že otec navrhoval nariadiť neodkladné opatrenie (v poradí druhý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia), nebola však preukázaná potreba upraviť pomery spôsobom ním navrhovaným, lebo maloletý je v starostlivosti matky, ktorá má pre zabezpečenie jeho riadnej výchovy vytvorené podmienky, nebolo zistené ohrozenie práv maloletého a je upravený v riadnom rozsahu styk otca s maloletým na čas do rozvodu manželstva. Odvolací súd nezistil teda potrebu zmeny už existujúcej úpravy pomerov rodičov k maloletému. Takáto potreba ani nevyplýva z otcom deklarovaného správania sa matky, ktorá mu podľa neho nedôvodne znemožňuje výkon jeho práva na súdom určený styk s maloletým. Aktuálne prebieha aj vykonávacie konanie sp. zn. 15Em/2/2022 (v ktorom je nariadený súdny výkon rozhodnutia č. k. 18P/54/2019-2555), ktoré poskytuje taktiež adekvátnu ochranu právam maloletého alebo jeho otcovi na udržiavanie ich rodinnoprávnych väzieb, ich práva na súkromie a rodinný život.

14. Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že v prebiehajúcim konaní o rozvod a úpravu práv a povinností k maloletému na čas po rozvode, sa súd prvej inštancie po riadne vykonanom dokazovaní vysporiada so zistením všetkých okolností dôležitých pre záver súdu o určení najvhodnejšej formy a rozsahu styku rodiča s maloletým vzhľadom na jeho vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi, denný režim maloletého, predškolské povinnosti, aj vzhľadom na okolnosti na strane rodičov, najmä ich vzájomný vzťah, časové, hospodárske možnosti, rodinné pomery.

15. O trovách súdneho konania súd rozhodol podľa ust. § 52 CMP s použitím ust. § 396 ods. 2 CSP a nepriznal žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania.

16. Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e** je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z

akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).